

Ο "ΝΟΥΜΑΣ ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ

Η ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ :

για την Ελλάδα αρ. 10.—Για το Έξω-τελικό φρ χρ. 10

10 λεπτά το κάθε φύλλο λεπτά 10

ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ: Στά κδόσκια της Πλατείας Συντάγματος, Όμονοίας, Ύπουργείου Οικονομικών, Σταθμού Τροχιοδρόμου (Ό φθαλματρείν), Σταθμού ύπογειου Σιδηροδρόμου (Όμόνοια) στο καπνοπωλείο Σαρρή (Πλατεία Στουρνάρα, Έξάρχεια) και στο βιβλιοπωλείο « Έστιας » Γ. Κολάγου.

Η συνδρομή του πληρώνεται μπροστά κ' είναι για ένα χρόνο πάντοτε.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ Σ' ΑΥΤΗΝ

έδω τή στήλη μιλήσαμε τόν περιοσμένο μινα για τού Γαλανού τήν παλικαριά. Στήν ίδια λοιπόν στήλη αξίζει να μιλήσουμε για τού Αντιγαλανού τήν ίπλοικώτατο κατορθωμα.

Ό αντιγαλανός αυτός εϊτανε ναύτης τού Βασ. Ναυτικού κ' έλειπε σε ταξίδι με τή καράβι του. Όταν γύρισε στον Πειραιά, τήν περιοσμένη Κυριακή, πήρε άδεια 'πό τόν καπετάνιο του κι ανέθηκε στην Άθήνα, τρέχοντας, να φιλήση τή γυναικούλα του, με τήν βρϊκε στην άγκαλιά τού αγαπητικού της. Δυό τρια χαστούκια στο λεδέντη, μιá κλωτσιά ήρωϊκιά στην κυρά και ή ιστορί' αυτή τέλειωσε δίχως αίματα, στη διεύθυση της Αστνομίας.

— Δέν τήν χτύπησα, είλε, για να μη λερώσω τή χέρια. Μόνον τήν κλώτισσα.

τούτο ούδεμίαν ισχύν άσκει. Τό Σχολειον δέν παρήγαγεν ουτε τόν Χριστιανισμόν ουτε τήν Αναγέννησιν ουτε τήν Μεταρρύθμισιν ουτε καμμίαν τών πνευματικών ήθικών επανάστασεων». Και κάπου τώρα έβλεπε πώς και ή μεγάλη φιλοσοφική άνεγέννηση της Γερμανίας, στα στενά τή χρόνια τού δεκάτου ογδόου αιώνα, που γλυκοχάραζε με τόννομα τού Σπινόζα, και που προτοίμασε και που επηρέασε τή τρανή φιλοσοφικό και λογοτεχνικό ξανάκνησιμα τού αιώνα που ακολουθήσε σ' όλόκληρη τήν Εύρώπη, πηγή δέν έχει τή γερμανικό σχολείο φύτρως' έξω από κείνο, και πρώτα πρώτα, στο κεφάλι ενός νέου ποιητή. Τού Γκαίτε.

Και ή νέα εθνική μας ποίηση, που ως τήν ώρα τίποτε δέν έχουμε στην πνευματική μας τή ζωή, σημαντικώτερο από κείνη, κι αυτή δέ μες ήθε από τή σχολείο. Και ή νέα μας ποίηση μιáς επανάστασης είναι ακριβοθυγατέρα, καθώς είναι και ή νέα πατρίδα μας. «Τό ξεχωριστό σημείο που σφραγίζει τήν ελληνική δημοτική ποίηση, λέει κάποιος άλλος ιστορικός, ο Λάμπρος ο δικός μας στο γαλλικά γραμμένο πρόλογο τού βιβλίου του, (Collection de Romans Grecs) είναι σημείο επαναστατικό. Η εθνική ποίηση γεννήθηκε στον Ίππόδρομο, και στους μεγάλους δρόμους κοντά, στα κρυσίνονα πέρα τού Κράτους, σά νάθελε να περιγε-

Κι όταν ή γυναίκα του, τρομασμένη από τή κατορθώματα της εταιρίας Γαλανού-Γιαννακού, έβαλε τής φωνές και ζητούσε βοήθεια, ή παλικαριάς ναύτης της είπε χαμογελώντας :

— Γιατί φωνάζεις μωρή ; Φοβάσαι μήπως σε σκοτώσω ; Θάμουνε για τή σίδερα αν τόκανα. Άφου δέ σου άρέσω 'γώ, πήγαινε να βρεις τόν έραστή σου !

Ό Γαλανός, μάλις τάκουσε αυτό, θάναγούλιασε μέσα στη φυλακή που πλερώνει τή επίχειρα της τιμής του και δέν θά δέχτηκε με κανέναν τρόπο να αναγνωρίσει τή ναύτη για συνάδερφο. Τό ίδιο θάκαναν κι όσοι ύστερ' από τή Γαλανό κατορθωμα δέν έδγαλαν τόν κόρακα, με τήν άγρια φωνή : Να τήν φωνείεις !

Μερικοί όμως που τήν λογαριάζουσε αλλιώτικα τήν τιμή και τήν παλικαριά τήν έθελουσε αληθινή παλικαριά κι όχι στοίγγλα κακουμούτσουνη κ' αίματοδιψασμένη, θά φώναξαν μ' ένθουσιασμό :

— Να κ' ένας άντρας που ξέρει να τελειώνει τής δουλιές του άντρίκια και τίμια ! Άλλοίμονο αν ή τιμή σ' αυτόνε τόν κόσμο βασιτιότανε μονάχι με τή μέθοδο τού Γαλανού !

ΤΟΠΑΜΕ

κ' έγινε. Ό κ. Στάης καταδέχτηκε να προφυλακιστεί. Μονάχι ή βλαφημένος που βιάστηκε λίγο. Δέν είτανε και τόσο ανάγκη, αφού τή κακουργαδικεία μάλις τόν άλλο μήνα θάρχινήσουνε.

Ό κ. Στάης όμως θέλησε και δώ να δείξει τήν γενναίωφυχία του. Μπράβο του ! Μονάχι θά τότε προκαλέσουμε, κ' μες δίνει τήν άδεια, όσον καιρού βαστήξει ή προφυλακιστή του να παίζει καλά τόν ρόλο τού προφυλακισμένου και να μην ανακατεύεται σε ζένες δουλιές.

Ήτανε λ.χ. καμιά ανάγκη να πει κι αυτός τή γνώμη του για τήν περίφημη σύμβαση της Βιομηχανικής ;

ΣΗΜΕΡΑ

τό πρωί γίνεται στο νεκροταφείο τού μνημόσυνο τού Γιάννη Καμπύση. Τό μνημόσυνο θά γίνει στον καινούριο τάφο που σκεπάζει από χτές τή κόκαλά του και που ή άσθητος πόνος της μάνας του τόν έστησε.

Ό Καμπύσης δέν είτανε ουτε τσαρλατάνος πολιτικός, ουτε χαρμαφοχγός τραπεζίτης για να τραβήξει

σήμερα κόσμο στο μνημόσυνό του. Ήτανε ποιητής που λίγοι τόν νοιώσανε κ' οι λίγοι αυτά, έλπίζουμε, να μη βαρυνθεί σήμερα τή πρωί να πάνε στο νεκροταφείο να παρηγορήσουνε τή μόνη τήν άπαρηγόρητη, να δούνε και τόν τάφο τού ό γλύπτης Θ. Θωμόπουλος με περισσή τέχνη κι' έμπνευση ποιητή τότε δούλεψε.

Κι αυτό τή χαρακτηριστικό : Ή «Ακρόπλη» της Πέμπτης γράφοντας για τή μνημόσυνο άρχινης έτσι : «Με λίγα λόγια, άφου δέν μπορούμε περισσοτέρα, τήν Κυριακή τή πρωί κτλ.»

Βλέπετε, δέ μπορεί να γράψει κανέναν περισσοτερα για τόν Καμπύση γιατί είτανε δημοτικιστής !!! Μη χειρότερα !

Ό «Νουμάς» θά κάνει σ' άλλα φύλλα φιλολογικό μνημόσυνο τού Καμπύση δημοσιεύοντας τήν πρώτη και μένη πράξη από τή ανέκδοτο δράμα του, τούς «Λεκαπανούς».

ΒΡΕΘΗΚΕ

μία ψαροθήκη και για τόν Βερούκιο. Ό κ. Λομπάρδος τότε διόρισε επιμελητή στο Πραχτικό Λύκειο μ' εκατό πενήντα δραχμές τή μήνα μιστό. Σπολλάτη !

Ό καημένος ή Βερούκιος, ένθουσιάζοντας τόν κ. Ύπουργό, μες παρακάλεσε να τότε παινέψουμε. Μ' ευχαρίστηση τή κάνουμε. Μπράβο του ! Με τόν διορισμό τού Βερούκιου εξαγνίστηκε για δέκα άδικες μεταθέσεις πούκανε. Πόσους όμως διορισμούς σάν κι αυτόνε πρέπει να κάνει για να εξαγνιστεί για όλες τις άδικες που στη καμπούρα τών φτωχών δασκάλων έκανε ;

ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ

από τήν Πόλη κεί διπλωματικό παράξενο που σάς τή λέμε για να γελάσετε.

Ό πρώτος διερμηνέας της Πρεσβείας μας κ. Δελαγραμμάτης πήγε, λένε, στην έφορεία τών σχολείων εκεί και μ' όλη τή διπλωματική πόζα του άπαίτησε να παυθούν μερικοί δασκάλοι που ακολουθούν τή δημοτική.

Ή έφορεία γέλασε κ' ένας απ' τούς π ρ ο δ ι τ ε ς δασκάλους καταδέχτηκε να παραγγείλει στον κ. Διερμηνέα πως με τέτοιους στενοκέφαλους διπλωμάτες ! όχι μόνο τή Μακεδονία χάνουμε, με και τήν Άθήνα θά μες πάρουν οι Βούλγαροι καμιά μέρα !

Ή παραγγελιά αυτή δέ χρειάζεται κι άλλα σκόλια.

λάση και σά νάθελε να τήν πεισματώση τήν Έκκλησία, τή Σχολεία, τή Βασιλεία, και σά νάθελε νάντισταθ ή τού άφέντ τού βάρβαρου».

Και όμως ή βάρβαρος αυτός άφέντης, ή σωστή βάρβαρος, γιατί τυφλός και κουφός έστειλε προς τή ζωή και προς τήν καλλονή, και μοναχά τού έφτανε τή κρυφή καμάρη πως τάχα είναι ίσα όλόσια της αρχαίας ελληνικής σοφίας ή κληρονόμος, κάθε φορά που άπαντούσε γύρω του κάποιον άχναρί από ζωή και από καλλονή, τή χειροτονούσε βάρβαρο εκείνα, και τή σικοφαντούσε, και τούς άρνούσανταν ίσα ίσα τή ξεχωριστά τους γνωρίσματα. Κ' έτσι τή νέα μας μετρική τή φώναζαν οι σοφοί στο Βυζάντιο «έκβαρβαρώσιν της μετρικής». Κ' έτσι τόν καλομετρημένο δεκαπεντασύλλαβο στίχο, τόν έλεγαν άμετρο στίχο, καθώς δέν αναγνωρίζανε μετρη μήτε στην εκκλησιαστική ποίηση, τήν ποίηση τού μεγάλου Ρωμανού και τών άλλων, γιατί κ' εκείνης οι ρυθμοί, άντίθετα προς τούς αρχαίους, είτανε τανικοί, νεοί.

Και κεί τι χειρότερο άκόμα, που φως φανερά μες παρασταίνει πως μιá ψυχή αδερφώνει και πως ένα σήσημα δένει τούς Βυζαντινούς λογιώτατους της Πόλης στα χίλια εκατό και στα χίλια διακόσια τόσα με τούς Βυζαντινούς λογιώτατους της Άθήνας στα χίλια έννιακόσια τόσα. Ό δεκαπεντασύλλαβος στίχος είχει

τότε όνομα πολιτικός. Και με τή όνομα αυτό γνωρίζεται ίσα με σήμερα. Και καθένος θά στοχαζέται πως πολιτικός στίχος, απλούστατα και ακαδημαϊκώτατα, θά είναι κεί τι ίσοδύναμο, και τίποτ' άλλο, με τή όνομα «δημοτικός» και «λαϊκός», και ύποψια δέ θά βάλη πως έτσι τόν έλεγαν τόν εθνικό μας τή στίχο οι βυζαντινοί για να τόν πομπέψουν και για να τόν καταχωνιάσουν, σημαδεύοντας τον με τή πυρωμένο σίδερο της άτιμίας. Γιατί στίχος πολιτικός θά πη στίχος ξεσοσιασμένος, στίχος ξεευτελισμένος, στίχος δημόσιος, όπως οι δημόσιες είναι. Κείτι ασύγκριτα τוניσμένο και πιο πολύ βαρύν από τόν καταφρονετικό χρωματισμό που δίνει τώρα κι' ή πιο άσημαντος τού λογιωτατισμού λιμοκοντόρος κάθε φορά που μιλεί για τή *μαλλιανή* τή γλώσσα τάχα, για τήν ζωντανή τή γλώσσα. Άκούστε τόν Ζαμπέλιο : «Ό Λάγγιος νομίζει ότι έκλήθη πολιτικός ή στίχος αυτός, ως λαϊκός και τούς πάλαι κωνός, και ως αν τις έλοι εκπεπορευμένος, επειδή πολιτικήν εκάλουν τήν πόρνην οι Βυζαντινοί, και πολιτικόν ύφος τή χυδαίον. Ή γνώμη τού Λαγγίου φαίνεται πιθανωτέρα, όταν μάλιστα προσέξωμεν εις τήν άκραν περιφρόνησιν, εν ή περιτετραμμένα παρὰ τών τότε διδασκάλων ήσαν πάντα άδικαίριως τή γεννήματα της δημόδους εύφιας, ώστε και άποφεύγειν τού όνομάσαι

* «Έφημερίς» Ιανουάριος τού 1892